

SPOROČILO ZA MEDIJE

Mednarodno strokovno srečanje projekta Aktivno in zdravo staranje v Sloveniji (Active and Healthy Ageing in Slovenia - AHA.SI) STARANJE PREBIVALSTVA – KAKO IZBRATI UČINKOVITE UKREPE?

Ljubljana, 18. junij 2015 – Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je v sodelovanju s projektnimi partnerji organiziral dvodnevno mednarodno strokovno srečanje projekta Aktivno in zdravo staranje v Sloveniji (Active and Healthy Ageing in Slovenia - AHA.SI), na katerem so domači in tuji strokovnjaki predstavili možnosti izvajanja ukrepov na različnih projektnih področjih. Predlogi rešitev, ki so bili preverjeni na terenu, so bili izpostavljeni za javno razpravo med udeleženci. Na dveh okroglih mizah je bilo govora o pogledih na razvoj staranja v kontekstu EU ter o socialnih, kulturnih, javnozdravstvenih in ekonomskih izzivih demografske revolucije v Sloveniji. Udeleženci iz različnih sektorjev in strokovnih področij dela, ki se jih je zbralo več kot 170, so se osredotočili predvsem na problematiko trga dela, upokojevanja, preventive padcev, pripravo na starost, dolgotrajno oskrbo ter opolnomočenje. Skupaj so razmislili, kako izbrati ukrepe in jih oblikovati za vključitev v podlage za strategijo staranja za našo državo.

Navzoče sta prvi dan srečanja uvodoma pozdravila evropski poslanec **g. Alojz Peterle**, ki je izpostavil, da *"nova demografska dejstva postavljajo na preizkus našo humanost, socialnost in pripravljenost za strateške razvojne odločitve"* ter ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti **dr. Anja Kopač Mrak**. Poudarila je, da se na njihovem ministrstvu zavedajo potrebe po prilagajanju demografskim izzivom na nacionalnem nivoju, kot je npr. sodelovanje pri pripravi celovite medresorske strategije, kot tudi na segmentih v svoji pristojnosti. *»Tako je naša večletna ambicija v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje pripraviti nov sistem za dolgotrajno oskrbo, ki predstavlja tudi zavezo iz koalicijske pogodbe. Pripraviti moramo tudi okvir za novo pokojninsko reformo zaradi zagotavljanja dolgoročne vzdržnosti pokojninske blagajne. Dodala je, da »morajo biti odzivi družbe in aktualnih vlad v zvezi z demografskimi spremembami usmerjeni ne samo v spremembe sistemske zakonodaje, temveč tudi v t.i. mehke vsebine, kot so krepitev pozitivnega odnosa do staranja in starosti, spremenjena vloga starejše generacije, spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja, spoznavanje novih paradigem, ki jih odpira daljša življenjska doba.«*

Z njo se strinja ministrica za zdravje **Milojka Kolar Celarc**, ki je v uvodnem pozdravu drugi dan srečanja izpostavila: *»Področje dolgotrajne oskrbe ni edino, kjer morata zdravstvo in socialno skrbstvo delovati povezano. Seveda pa moramo prav na tem področju skupaj dogovoriti tudi financiranje, organizacijo in pristojnosti obeh ministrstev. Prepričana sem, da nam bodo pri tem v veliko pomoč rezultati projekta Aktivno in zdravo staranje v Sloveniji,«* in dodala: *»Staranje populacije pa ne predstavlja izziv samo v tem smislu, da*

bo potrebno poskrbeti za tiste, ki bodo v vsakodnevni aktivnosti odvisni od tuje pomoči ampak tudi zato, ker moramo doseči, da bodo naši starostniki čim dlje zdravi in samostojni.« Udeležence je nagovoril tudi direktor Nacionalnega inštituta za javno zdravje **prim. dr. Ivan Eržen**, ki je poudaril pomen projekta AHA.SI za NIJZ, ker povezuje institucije iz različnih sektorjev in omogoča nadaljevanje dobrega sodelovanja tudi v prihodnje.

Prvi dan srečanja so na okrogli mizi svoje poglede na pripravo strategije staranja v Sloveniji v kontekstu EU in nacionalnih demografskih in socialno-ekonomskih izzivov podali predstavniki Evropskega parlamenta, Evropske komisije, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS (MDDSZ) in Ministrstva za zdravje RS (MZ). Okrogla miza drugi dan srečanja je bila namenjena izmenjavi mnenj o socialnih, kulturnih, javnozdravstvenih in ekonomskih izzivih demografske revolucije v Sloveniji. Največ časa na srečanju so udeleženci namenili iskanju primernih rešitev za soočanje z izzivi demografskih sprememb v družbi.

OSREDNJA VSEBINSKA PODROČJA PROJEKTA AHA.SI

V projektu AHA.SI so v ospredje postavljena področja trga dela in upokojevanja, predupokojitvenih dejavnosti, preventive padcev in dolgotrajne oskrbe. Na vsakem izmed področij potekajo srečanja z relevantnimi zainteresiranimi deležniki, katerih mnenja in pogledi prispevajo k oblikovanju učinkovitih podlag za strategijo staranja v slovenskem prostoru.

Trg dela in upokojevanje

Negativna demografska gibanja med drugim porajajo potrebo po podaljšanem zaposlovanju in odloženem upokojevanju. To zahteva ustrezno politiko trga dela, ustrezno upravljanje s starejšimi zaposlenimi v zasebnem in javnem sektorju, vključno z medgeneracijskim sodelovanjem, usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja, kakor tudi reformiran pokojninski sistem, ki bo omogočal primerne pokojnine.

Predupokojitvene dejavnosti

Ob predpostavki podaljševanja pričakovanih let zdravega življenja priprave na kvalitetno starost stremijo k čim bolj kvalitetnemu, izpolnjenemu življenju po zaključku redne in polne zaposlitve. Prvi vir in spodbuda za pridobivanje znanja za tretjo kariero so lahko že delodajalci bodočih upokojencev. Ti lahko svoje zaposlene spodbujajo k načrtovanju in posledično manj stresnemu obdobju po upokojitvi, dostopanju do informacij, ki jih za to potrebujejo, in podpora v ključnih trenutkih na življenjski prelomnici.

Preventiva padcev

Padci s svojimi posledicami ogrožajo aktivno in zdravo življenje vseh starejših v njihovih življenjskih okoljih. V Sloveniji je zavest o pomenu padcev med starejšimi in potrebi po njihovi preventivi večja kot v preteklosti, kar je dobra podlaga za oblikovanje strateških preventivnih priporočil na vseh področjih, od posameznika,

lokalnih okolij, stroke, ustanov, nevladnih organizacij in vlade. Ob upoštevanju znanih zunanjih vzrokov padcev in tistih, ki so povezani z lastnostmi vsakega posameznika, je preventiva pomembna še med starejšimi, ki imajo kronične bolezni, pri katerih je verjetnost padca višja od povprečja.

Dolgotrajna oskrba

Zaradi staranja prebivalstva in s tem povezanega porasta števila ljudi, ki potrebujejo pomoč druge osebe, pri opravljanju dnevnih življenjskih aktivnosti in nekaterih drugih družbenih sprememb dobiva področje dolgotrajne oskrbe v družbi vse vidnejšo vlogo, a odpira tudi nova vprašanja.

V okviru projekta AHA.SI izvedena evalvacija zagotavljanja oskrbe za starejše v Sloveniji je pokazala, da obstajajo v posameznih okoljih različni pogoji za urejanje te problematike, zato bi bilo nesmiselno vpeljati tog in povsem enak model povsod po Sloveniji. Da bi dosegli njeno optimalno učinkovitost, bi dolgotrajna oskrba morala biti organizirana pod istimi pogoji, in sicer z dogovorjenimi principi financiranja, z zagotovljenim medsebojnim sodelovanjem različnih izvajalcev, ki so glede na naravo dela usposobljeni za izvajanje storitev, in jasno opredeljenim nosilcem in koordinatorjem dejavnosti.

Predstavitev projekta

Ime: Aktivno in zdravo staranje v Sloveniji (Active and Healthy Ageing in Slovenia)

Akronim: AHA.SI

Nosilna organizacija: Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)

Partnerji: Inštitut za ekonomska raziskovanja (IER), Inštitut Emonicum (Emonicum), Skupnost socialnih zavodov Slovenije (SSZS), Inštitut RS za socialno varstvo (IRSSV), Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS), EuroHealthNet (EHNet)

Vodja projekta: dr. Mojca Gabrijelčič Blenkuš

Trajanje: od 1. marca 2013 do 28. februarja 2016

Financiranje: Evropska komisija, Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje (DG EMPL)

Sofinanciranje: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) in Ministrstvo za zdravje RS (MZ)

Več informacij o projektu in obravnavanih vsebinah najdete na spletni strani www.staranje.si.

Kontakt

Nacionalni inštitut za javno zdravje

Trubarjeva 2, Ljubljana

aha.si@nijz.si

01 2441 440 ali 01 2441 479